

O filozofii

*Kontemplacja prawdy to najwyższy rejon ludzkiego ducha, który przez rzetelne i mądrościowe uprawianie filozofii bynajmniej nie odrywa się od innych aspektów życia, lecz może je harmonijnie połączyć w jedno życie osobowe na wzór psychofizycznej jedności, jaką jest człowiek.

*Filozofia zajmuje się ostatecznie daniem odpowiedzi na pytania, które po raz pierwszy stawia dziecko, nie zdając sobie sprawy z wagi tychże pytań, które przenikają także wszystkie akty poznawcze człowieka dorosłego.

*Filozofia – najstarsza postać usystematyzowanego poznania – jest ciągle żywa, młoda, pociągająca umysły i tych, którzy po mrozach poznawczych w różnych dziedzinach nauki pragną osiągnąć ostateczne rozumienie świata i człowieka.

*Jeśli ktoś pyta, po co jest filozofia, to jedyną ostateczną odpowiedzią jest: aby usiłować ostatecznie zrozumieć rzeczywistość.

*Poznanie natury, liczenie się z naturą, daje człowiekowi mądrość.

*Najważniejsza rola filozofii jawi się przy specyficznie ludzkiej potrzebie zrozumienia sensu świata i człowieka. Jest to jej rola najstarsza i jednocześnie wiecznie młoda, ciągle aktualna, jak zawsze aktualny jest człowiek i jego sprawy egzystencjalne.

*Są pytania dla człowieka zawsze ważne. Pytania te formułuje człowiek już jako dziecko – takie, jak pytanie o sens świata, źródło jego istnienia, czy cel i przeznaczenie samego człowieka. I właśnie na te pytania daje odpowiedź filozofia klasyczna, istniejąca od wieków, choć w każdym pokoleniu są one na nowo rozumiane i pogłębiane.

*Sens uprawiania filozofii od strony człowieka można ująć w jednym zdaniu: wyrobienie w nim autentycznej postawy humanistycznej.

O człowieku i kulturze

*Odkrywanie swego sensu bycia człowiekiem poprzez żmudne działania (aktualizacja ludzkich potencjalności) kierowane rozumem, to nic innego, jak szeroko pojęta twórczość kulturowa.

*Wolność człowieka dotyczy samego źródła ludzkiego działania, jakim jest akt decyzyjny. Każdy akt decyzyjny trwa w człowieku i przez człowieka na zawsze.

*Wolność człowieka w systemach społecznych, państwowych, jest wolnością do realizowania dobra, a nie zła.

*Czynienie dobra to jedyny sprawdzian człowieczeństwa.

*Najdoskonalszym aktem osoby ludzkiej jest akt miłości, która jest nie tylko zaczynem i racją (motywem) działania, nie tylko stałą siłą i ciężeniem skierowanym do umiowanego przedmiotu, lecz ostatecznie jest oddaniem siebie osobie ukochanej – jest darowaniem siebie.

*Doskonałość-świętość, realizowana przez akt miłości, stanowi najbardziej wewnętrzną wartość człowieka, która buduje, rozwija, doskonali i upełnia samą osobę ludzką.

*Miłość powodująca specyficzny stan bycia „dla osoby drugiej”, konstytuuje zasadniczo sensowność życia i działania osobowego.

*Miłość realna względem drugiego człowieka jest sprawdzianem rzetelności miłości człowieka wobec Boga.

*Życie na ziemi jest pojęte jako „pielgrzymowanie” przez śmierć ku wiecznemu życiu w pełni doskonałości i szczęścia.

*Naturalne pragnienie szczęścia, będące następstwem poznania bytu i przyporządkowania woli-pożądania dobru jako dobru – jest nieświadomym pragnieniem Boga, o ile Ten pociągnie nas ku sobie swoją taską.

*Śmierć jest tym momentem, w którym ostatecznie spełnia się naturalne pożądanie ludzkiej woli. Tylko w tym jednym momencie może nastąpić totalna konfrontacja ludzkich pragnień z nieskończonym dobrem; w żadnym innym momencie ludzkiego życia nie jest ona możliwa wobec zmiennych przedmiotów ludzkiego chcenia-miłości

*Każdy człowiek jest bytem osobowym, niepowtarzalnym i choć zachodzą w nim pewne typowe czynności, są one znowu niepowtarzalne, po swojemu przyjmowane. Sprowadzają się one do trzech grup: budzenie ducha; odkrywanie swojej natury, czyli odkrywanie siebie jako człowieka; i budowanie siebie, budowanie własnego człowieczeństwa.

*Miłosierdzie jest aktem miłości osobowej w stosunku do osoby znajdującej się w położeniu „pogorszonym” wskutek jakiegoś obecnego lub możliwego zła, które szkodzi innej osobie. Owo zło trzeba usuwać. Ale nie zawsze człowiek jest władny usunąć zło obecne lub zagrażające. Zawsze jednak może okazać osobie swe współdoznawanie w przeżyciu zagrożenia. I przez to stosunki ludzkie, zachowujące sprawiedliwość, można jeszcze nasycić ludzką ciepłą miłością, otwartą na zagrożenie dla człowieka.

*Wielkość narodu mierzy się wielkością córek i synów, którzy służą drugim w spełnianiu prawdy, dobra i piękna, a więc (dobrze pojętej) świętości.

*Szczególnym blaskiem polskiej kultury i zarazem jej dobrem najbardziej cenionym jest właśnie wolność człowieka (ludzkiej osoby), rozumiana najgłębiej jako wolność ludzkich decyzji w realizowaniu dobra osobistego i narodowego, co pociąga za sobą konieczność obrony tak rozumianej wolności jako „wolności od” zagrażającego zła osobowego i narodowego.

*Człowiek w swej twórczości mówi przede wszystkim do siebie samego, a poprzez swe dzieło przemawia do innego człowieka, do jego ducha.

*Bez zakorzenienia człowieka w najpierwszej glebie życia – religii – wszystkie inne formy kulturowe stają się puste, bo całkowicie przemijające wraz z zakończeniem ludzkiego życia.

*W sercu każdej kultury jest jej stosunek do największej ze wszystkich tajemnic: tajemnicy Boga.